

KOMISJA EUROPEJSKA

DYREKCJA GENERALNA ds. PRZEDSIĘBIORSTW

Jednolity Rynek: obszar regulowany, normalizacja i nowe podejście
Budownictwo

GUIDANCE PAPER I
DOKUMENT INFORMACYJNY I
(dotyczący dyrektywy 89/106/EWG)

STOSOWANIE ARTYKUŁU 4, UST. 4
DYREKTYWY DOTYCZĄCEJ WYROBÓW BUDOWLANYCH

(wydany w wyniku konsultacji ze Stałym Komitetem Budownictwa na 49 posiedzeniu w dniach 28/29 marca 2000 r. jako dokument CONSTRUCT 00/395)

Wstęp

Artykuł 20 dyrektywy dotyczącej wyrobów budowlanych (89/106/EWG) stwierdza, że Stały Komitet może „na wniosek przewodniczącego lub Państwa Członkowskiego rozpatrywać każdą sprawę wynikającą z wprowadzania i praktycznego stosowania niniejszej dyrektywy”.

*W celu zapewnienia jak najdalej idącego wzajemnego zrozumienia pomiędzy Komisją a Państwami Członkowskimi, jak również pomiędzy Państwami Członkowskimi, co do tego jak będzie funkcjonować dyrektywa, właściwe służby Komisji, za które uważa się przewodniczącego i sekretariat Stałego Komitetu, mogą wydać serię **Dokumentów informacyjnych** dotyczących szczególnych spraw związanych z wprowadzaniem, praktycznym wdrażaniem i stosowaniem niniejszej dyrektywy.*

Dokumenty te nie stanowią prawnej interpretacji dyrektywy.

Nie są one prawnie wiążące i w żadnym stopniu nie modyfikują ani nie zmieniają dyrektywy. Przedstawione procedury zasadniczo nie wykluczają innych procedur, które mogą w tym samym stopniu spełniać wymagania dyrektywy.

Będą one głównie przedmiotem zainteresowania i stosowania przez osoby wprowadzające dyrektywę z prawnego, technicznego i administracyjnego punktu widzenia.

Mogą one być później dopracowywane, zmieniane lub wycofywane z zastosowaniem tej samej procedury, która służyła do ich wydania.

1. Zakres

- 1.1. Niniejszy Dokument informacyjny wyjaśnia kwestie związane ze stosowaniem artykułu 4, ust. 4 dyrektywy Rady 89/106/EWG¹ (zwanej dalej dyrektywą dotyczącą wyrobów budowlanych lub CPD²), w wersji zmienionej przez dyrektywę Rady 93/68/WE³.
- 1.2. Niniejszy Dokument informacyjny jest przede wszystkim przeznaczony dla ustawodawców i władz odpowiedzialnych za wdrażanie dyrektywy w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EEA⁴)

2. Wstęp

- 2.1. Artykuł 4, ustęp 4 dyrektywy dotyczącej wyrobów budowlanych stanowi:

„Jeżeli producent lub jego przedstawiciel, mający swoją siedzibę we Wspólnocie, nie zastosował lub zastosował jedynie częściowo istniejące ustalenia techniczne, o których mowa w ust. 2, które zgodnie z kryteriami określonymi w art.13, ust. 4 wymagają, aby wyrób był przedmiotem deklaracji zgodności, tak jak określono to w załączniku III, punkt 2, podpunkt ii, druga i trzecia możliwość, wówczas stosuje się odpowiednie postanowienia art. 13, ust. 4 oraz załącznika III, i przydatność takiego wyrobu do stosowania, w rozumieniu art. 2, ust. 1, ustalana jest zgodnie z procedurą określoną w załączniku III, punkt 2, podpunkt ii, druga możliwość.”

- 2.2. Innymi słowy przed zastosowaniem tego artykułu muszą być spełnione dwa warunki – musi być dostępna specyfikacja techniczna, której zakres dotyczy wyrobu i określonego zamierzonego stosowania oraz system oceny zgodności wyrobu w danym zamierzonym zastosowaniu musi być systemem 3 lub 4.
- 2.3. Jeżeli, przy spełnieniu tych warunków, producent zdecyduje się nie zastosować specyfikacji technicznej, lub zastosować ją tylko częściowo, to przydatność wyrobu do stosowania ustala się według systemu 3 (tzn. deklaracji zgodności wyrobu wystawianej przez producenta na podstawie wstępnego badania typu wyrobu przez upoważnione laboratorium oraz zakładowej kontroli produkcji).
- 2.4. Należy zwrócić uwagę, że nie zamierzono aby upoważnione laboratorium wydawało pozytywne ocenę techniczną przydatności wyrobu do zamierzonego zastosowania (byłaby to europejska aprobat techniczna). Nie jest też z zasady zamierzeniem stosowanie tego artykułu do wyrobów, które różnią się w sposób znaczący od norm zharmonizowanych, jako że zgodnie z art. 8. ust. 2, pkt b) dyrektywy dotyczącej wyrobów budowlanych dla takich wyrobów mogą być wydawane europejskie aprobaty techniczne.

3. Warunki stosowania artykułu 4, ust. 4

- 3.1. Istnieje wiele przyczyn, dla których producent wybiera nie stosowanie części (lub całości) specyfikacji technicznej, jak na przykład:

---

¹ Dziennik Urzędowy WE Seria L40, 11.2.1989

² CPD - Construction Products Directive

³ Dziennik Urzędowy WE Seria L 220, 30.8.1993

⁴ EEA – European Economic Area, obejmuje 15 państw UE oraz Islandię, Lichtenstein i Norwegię

- zdefiniowana metoda (metody) badania jest dostosowana do zbadania próbki określonego wyrobu ze względu na jego rozmiary, kształt itp.,
  - wyrób różni się nieco, ale nie w sposób znaczący, od zwykłego typu wyrobu, dla którego opracowano specyfikację techniczną,
  - postanowienia dotyczące zakładowej kontroli produkcji zawarte w specyfikacji nie są odpowiednie dla szczególnego zakładu produkcyjnego.
- 3.2. Dyrektywa dotycząca wyrobów budowlanych nie nakłada żadnych innych ograniczeń na stosowanie artykułu 4, ust. 4 niż te wymienione w punkcie 1. Tym niemniej nie zastosowanie lub tylko częściowe zastosowanie specyfikacji technicznej znosi automatyczne założenie zgodności, które ta specyfikacja nadaje wyrobowi. Odwrotnie zatem, obowiązek przeprowadzenia dowodu dotyczącego tych części specyfikacji technicznej, których nie zastosowano, spoczywa na producencie, który we współpracy z jednostką notyfikowaną musi wykazać zgodność z jej postanowieniami (tzn. specyfikacja techniczna pozostaje europejskim dokumentem odniesienia w sprawie wymaganych cech i właściwości użytkowych danego wyrobu).

4. Jednostki notyfikowane

- 4.1. Dyrektywa dotycząca wyrobów budowlanych nie daje żadnej bezpośredniej wskazówki, że upoważnione laboratoria uczestniczące w stosowaniu artykułu 4, ust. 4 różnią się w jakikolwiek sposób od tych, które są zaangażowane w „normalną” oceną według systemu 3. Tym niemniej, biorąc pod uwagę dodatkową złożoność wstępnego badania typu w przypadku, gdy specyfikacja techniczna nie jest w całości stosowana, można uważać ją za zadanie specjalne, które wymaga dodatkowej wiedzy eksperckiej. Państwa członkowskie mogą zatem odrębnie notyfikować laboratoria do zadań prowadzenia wstępnego badania typu według artykułu 4, ust. 4.

5. Ocena przydatności do stosowania według artykułu 4, ust. 4.

- 5.1. Zgodnie z artykułem 4, ust. 4, przydatność wyrobu do stosowania ustala się według systemu 3 (tzn. deklaracja zgodności wyrobu wystawiana przez producenta na podstawie wstępnego badania typu wyrobu przez upoważnione laboratorium i zakładowej kontroli produkcji).

a) Wstępne badanie typu

- 5.2. Według artykułu 4, ust. 4, jak w „zwykłym” systemie 3 oceny zgodności, odpowiedzialność za wstępne badanie typu spoczywa raczej na stronie trzeciej niż na producencie. Całą pozostałą odpowiedzialność ponosi producent.
- 5.3. Postanowienia dotyczące przeprowadzenia wstępnego badania typu zostaną ustalone w każdej specyfikacji technicznej. Jeżeli producent nie zamierza stosować tych postanowień w całości lub w części, to upoważnione laboratorium musi przejąć

dodatkową odpowiedzialność⁵. W przypadku odstępstwa, podstawowym zadaniem upoważnionego laboratorium jest ustalenie równoważności z takimi właściwościami użytkowymi wyrobu, które uzyskano by we wstępnym badaniu typu przy pełnym zastosowaniu specyfikacji technicznej. Należy zatem dla poszczególnych cech wyrobu wykazać związek pomiędzy wynikami uzyskanymi przy zastosowaniu zastępczych metod a danymi zawartymi w specyfikacji technicznej.

5.4. Raport z wstępnego badania typu wydany przez upoważnione laboratorium powinien zatem zawierać, między innymi:

- Opis wyrobu i jego zamierzonego zastosowania wraz z potwierdzeniem, że wyrób ten podlega ustanowionej już specyfikacji technicznej,
- Rejestr badań i procedur przeprowadzonych zgodnie ze specyfikacją techniczną i uzyskane wyniki,
- Identyfikację NIE zastosowanych badań i procedur ze specyfikacji technicznej,
- Opis badań i procedur wykonanych zamiast tych, które ustalono w specyfikacji technicznej i uzyskane wyniki,
- Ocenę równoważności wyników zastosowanych badań i procedur zamiennych w porównaniu do tych, które ustalono w specyfikacji technicznej,
- Zależność pomiędzy wszelkimi klasami i poziomami zawartymi w specyfikacji technicznej a wynikami uzyskanymi we wszelkich badaniach i procedurach zamiennych.

5.5. Ponieważ wyniki wstępnego badania typu zapewniają odniesienie do właściwości wyrobu deklarowanych wraz z oznakowaniem CE, ważne jest aby ich znaczenie było oczywiste dla wszystkich stron. Ma to szczególne znaczenie kiedy wyniki badań lub cechy wyrobu wymagane są jako dane do obliczeń projektowych.

5.6. UWAGA: specyfikacja techniczna może często wymagać aby producent samodzielnie wykonał określone badania w ramach wstępnego badania typu. W przypadku jeżeli producent zdecyduje się nie stosować tej części specyfikacji technicznej, to upoważnione laboratorium przejmuje odpowiedzialność za wykonanie tych badań.

b) Inne aspekty zgodności

5.7. Zgodnie z artykułem 4, ust. 4, producent pozostaje w pełni odpowiedzialny za zaświadczenie o zgodności wyrobów z wymaganiami dyrektywy dotyczącej wyrobów budowlanych. Tak więc w przypadku aspektów, które nie są związane ze wstępnymi badaniami typu, a dla których nie zastosowano specyfikacji technicznej, do obowiązków producenta należy ustalenie równoważności z właściwościami użytkowymi wyrobu, które wykazano by przez pełne zastosowanie specyfikacji technicznej.

---

⁵ Należy zwrócić uwagę, że jeżeli odstępstwo od specyfikacji technicznej nie ma wpływu na wstępne badanie typu, to zadania upoważnionego laboratorium w ramach artykułu 4, ust. 4 nie będą się niczym różniły od zwykłego wstępnego badania typu według systemu 3.

5.8. Producent musi zatem wykazać, w jaki sposób zastosowane zamienne procedury można uznać za równoważne procedurom ustalonym w specyfikacji technicznej.

6. Informacje, które powinny towarzyszyć oznakowaniu CE

6.1. W przypadku jedynie częściowego zastosowania specyfikacji technicznej, odniesieniom do tej specyfikacji w informacji towarzyszącej oznakowaniu CE powinna towarzyszyć jednoznaczna informacja, których części nie zastosowano. Jeżeli w ogóle nie zastosowano specyfikacji technicznej, nie można jej powołać przy oznakowaniu CE.

6.2. Dodatkowe informacje dotyczące właściwości użytkowych wyrobu (np. wartości deklarowane) muszą być podane w taki sposób, aby władze odpowiedzialne za sprawowanie nadzoru nad rynkiem mogły je powiązać z właściwościami użytkowymi podobnych wyrobów, w pełni zgodnych ze specyfikacją techniczną. Innymi słowy, każdej właściwości użytkowej określonej na podstawie nie zharmonizowanego badania (która powinna towarzyszyć oznakowaniu CE) powinny towarzyszyć dalsze informacje, ustalające powiązanie z badaniem przewidzianym w specyfikacji technicznej.

6.3. Przyjmijmy dla przykładu, że deklarowana właściwość użytkowa wyrobu jest bezpośrednio związana z zastosowaną metodą badania. Odmienna metoda da różny wynik, nawet jeżeli mierzony parametr i stosowane jednostki miar są takie same. Znaczenie tego nowego wyniku nie będzie więc oczywiste dla osób nie mających doświadczenia w takich badaniach, o ile nie zapewni się dodatkowych informacji. Ilustracją tej sytuacji może być europejskie badanie odporności na uderzenie ciałem twardym przy zastosowaniu ciężarka o masie 5 kg, spuszczanego z określonej wysokości. Można przewidzieć inne rodzaje badań tej samej cechy, ale należy wykazać równoważność ich wyników.

7. Artykuł 4, ust. 4 a europejskie aprobaty techniczne

7.1. Europejska aprobata techniczna jest pozytywną oceną techniczną przydatności wyrobu do zamierzonego zastosowania. Tak więc stanowi ona indywidualną specyfikację techniczną dla konkretnego wyrobu od określonego producenta⁶. Wszelkie odstępstwa od europejskich aprobat technicznych, udzielonych zgodnie z Wytycznymi do europejskich aprobat technicznych lub na podstawie art. 9, ust. 2, najlepiej traktować zgodnie z systemem przyjętym w EOTA⁷. Oznacza to, że producent powinien raczej wystąpić do jednostki aprobującej o wprowadzenie zmian do udzielonej europejskiej aprobaty technicznej lub negocjować odstępstwo od stosowania zasad podanych w wytycznych niż powoływać się na stosowanie artykułu 4, ust.4.

---

⁶ Należy zwrócić uwagę, że inny producent nie może stosować się do europejskiej aprobaty technicznej udzielonej dla innego producenta ani stosować jej tylko w części. Każdy producent musi oddzielnie występować o europejską aprobatę techniczną dla siebie.

⁷ EOTA – European Organisation for Technical Approvals – Europejska Organizacja ds. Aprobatek Technicznych